

Maatilojen kehitysnäkymät 2027

Viljatilojen näkymät – VYR

6/2020

Reijo Pirttijärvi

Sisällys

1	Tutkimuksen tausta	3
2	Viljatilojen määrä ja rakenne	7
3	Viljaa myyvien tilojen profiili	12
4	Yrittäjyys ja toimintatavat	27
5	Viljelyyn panostaminen	38
6	Luomutuotanto	60

1

Tutkimuksen tausta

Maatilojen kehitysnäkymät vuoteen 20257

– 4 450 maatilan tulevaisuudensuunnitelmat

- Viesti suoraan maatalousyrittäjiltä päättäjille ja elinkeinolle
- Poikkileikkaus maatilojen nykytilanteesta ja tulevaisuudensuunnitelmista: tilanpidon jatkuminen - toimintastrategiat – valmius/esteet investointeihin ja peltoviljelyyn ja muhin tilan kehittämiseen
- Säännöllisesti toteutettuna nähdään mikä on muuttunut, jolloin voidaan arvioida muutosten merkitystä, nähdään uhat ja mahdollisuudet
- Tutkimus luo pohjan erilaisille skenaarioille, mihin tuotantomääriin ja rakenteeseen päädytään - miten käy kansallisen kilpailukyvyn – miten omavaraisuuden
 - Haastaa päättäjiä ja elinkeinoa miettimään keinoja tavoitteiden saavuttamiseksi ja toimenpiteiden kohdentamiseksi

Raportin kuvissa on tyypillisesti taustana ”Kauppaviljaa myyvät tilat” (myynti kauppaan tai teollisuuteen) ja niiden peltoala (vilja- ja öljykasviala).

Maatilojen kehitysnäkymät vuoteen 2027

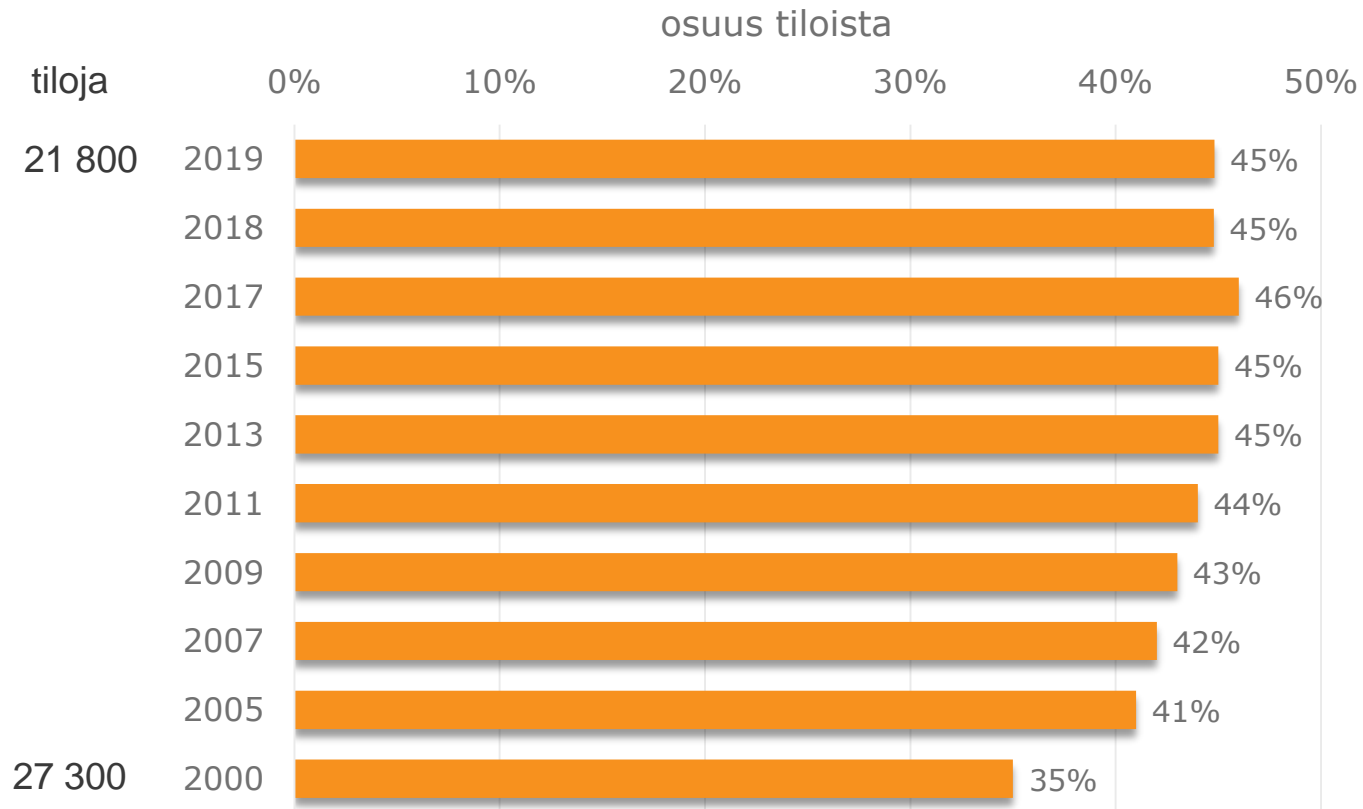
Vastaajamäärä	<ul style="list-style-type: none">Maatilojen kehitysnäkymät 2027 on laaja kaikkia maatiloja koskevaan kyselytutkimus (n=4 457).Raportissa tuloksia tarkastellaan tuotantosuunnittain, kaikkien maatilojen osalta sekä kaikkien jatkavien maatilojen osalta.
Kohderyhmä ja otanta	<ul style="list-style-type: none">AktiivimaatilatNäytelähde: MMM/Mavi maaseutuelinkeinorekisteriEdustaa kaikkia Suomen maatiloja, myös ruotsinkielisiä tiloja
Tiedonkeräys	<ul style="list-style-type: none">Tammi-helmikuu 2020Tiedonkeräysmenetelmä<ul style="list-style-type: none">Nettikysely; kutsun mukana lähetettiin kyselylomake liitteenä, jotta vastauksia pystyi miettimään etukäteenLisäksi eräitä kohderyhmiä aktivoitiin vastaamaan puhelinsoitoillaVastanneiden kesken arvottiin palkintoja.Tiedonkeräys ja -käsittely toteutettu SFS-ISO 20252 -standardia noudattaen
Aineiston käsittely	<ul style="list-style-type: none">Koko tutkimusaineisto painotettu vastaamaan kaikkia maatiloja 3-uloitteisella painotusmatriisilla: ELY-keskus, tilamäärä tuotantosuunnittain ja peltoala vuoden 2019 tukihaun mukaisilla tiedoille (MMM/MAVI)Aineisto oikaistiin myös ELY-keskuksittain luomutilojen lukumäärän mukaan.Kotieläintalouden tuotantosuunnat painotetaan eläinmäärien ja alueiden mukaan

2

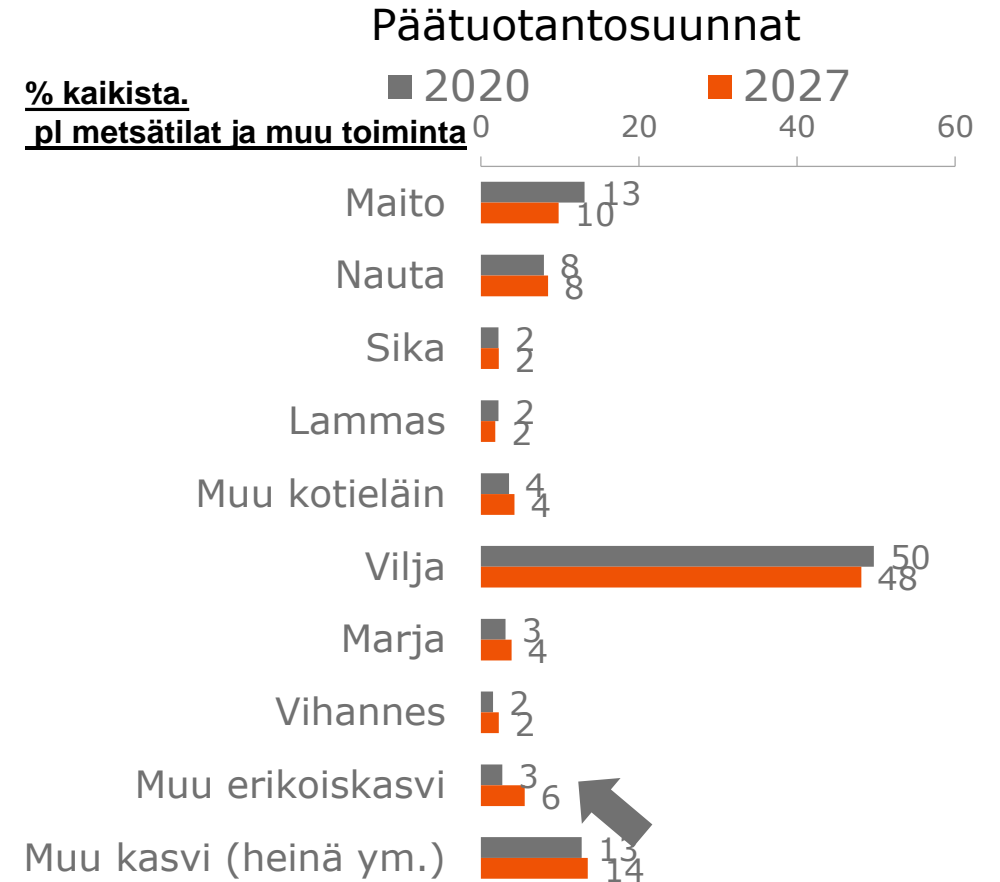
Viljatilojen määrä ja rakenne

Viljatilojen suhteellinen osuus on kääntymässä laskuun ja erikoiskasvitilojen määrä on nousussa

Lähde: Ruokavirasto

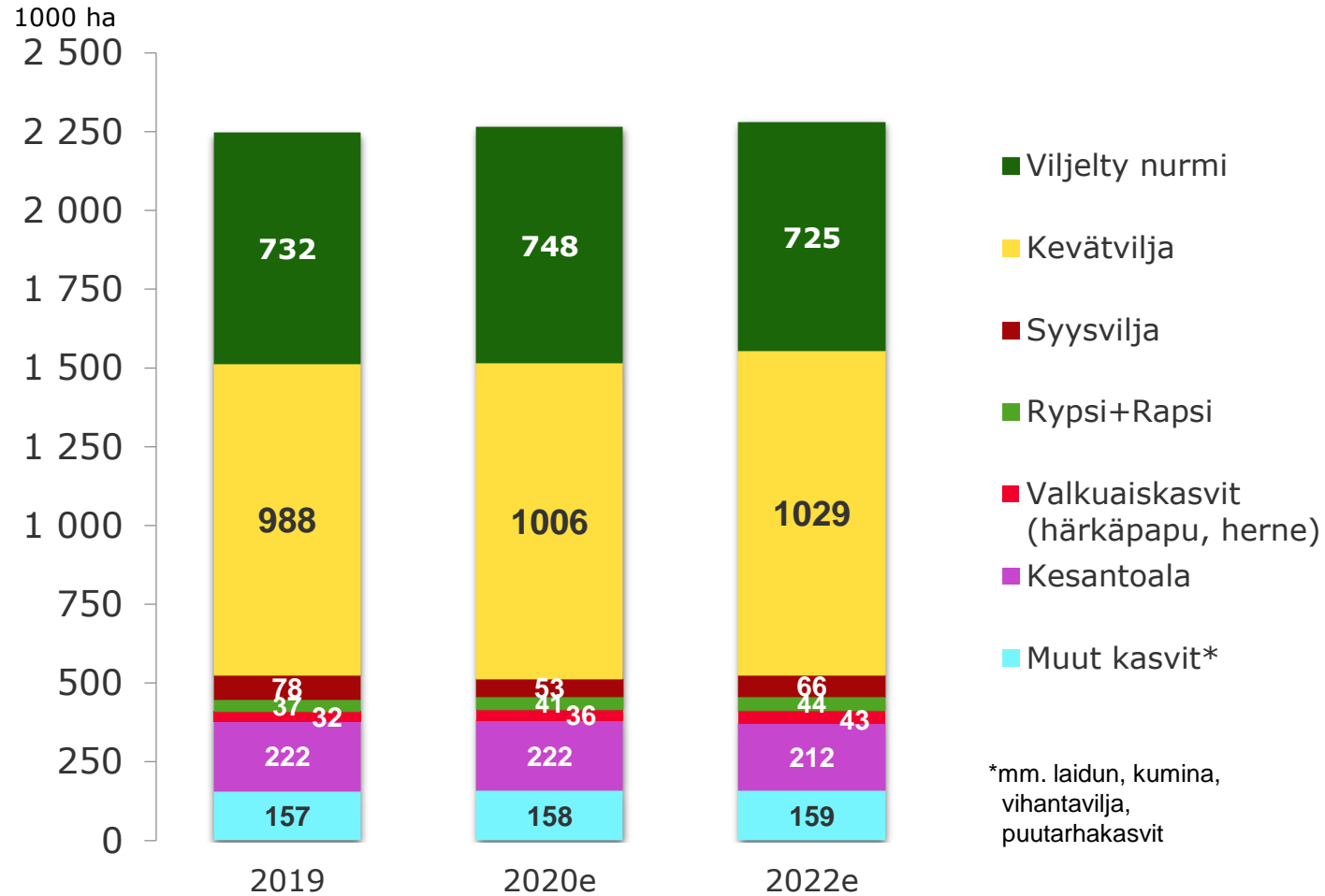
Tutkimuksen mukainen ennuste

Viljatiloilta vajaan 1 milj. ha peltoa vuonna 2019

ELY-keskus	Viljatilat 2019, päätuotantosuurta			Osuus alueen	
	kpl	peltoala, ha	keskikoko, ha	tiloista	peltoalast
Uusimaa	2 089	130 200	62,3	65 %	71 %
Varsinais-Suomi	2 973	153 441	51,6	60 %	52 %
Satakunta	1 688	69 202	41,0	58 %	49 %
Häme	1 835	89 423	48,7	53 %	48 %
Pirkanmaa	2 205	93 115	42,2	57 %	56 %
Kaakkois-Suomi	1 851	87 759	47,4	60 %	63 %
Etelä-Savo	542	16 279	30,0	22 %	22 %
Pohjois-Savo	679	26 907	39,6	20 %	18 %
Pohjois-Karjala	434	18 255	42,1	21 %	21 %
Keski-Suomi	829	31 097	37,5	30 %	33 %
Etelä-Pohjanmaa	3 016	107 815	35,7	55 %	43 %
Pohjanmaa	2 044	74 817	36,6	47 %	38 %
Pohjois-Pohjanmaa	1 446	73 940	51,1	34 %	31 %
Kainuu	48	1 424	29,7	7 %	5 %
Lappi	5	151	30,2	0 %	0 %
Ahvenanmaa	77	2 440	31,7	19 %	17 %
KOKO MAA	21 761	976 266	44,9	45 %	43 %

Lähde: Ruokavirasto, tukea hakeneet tilat 2019

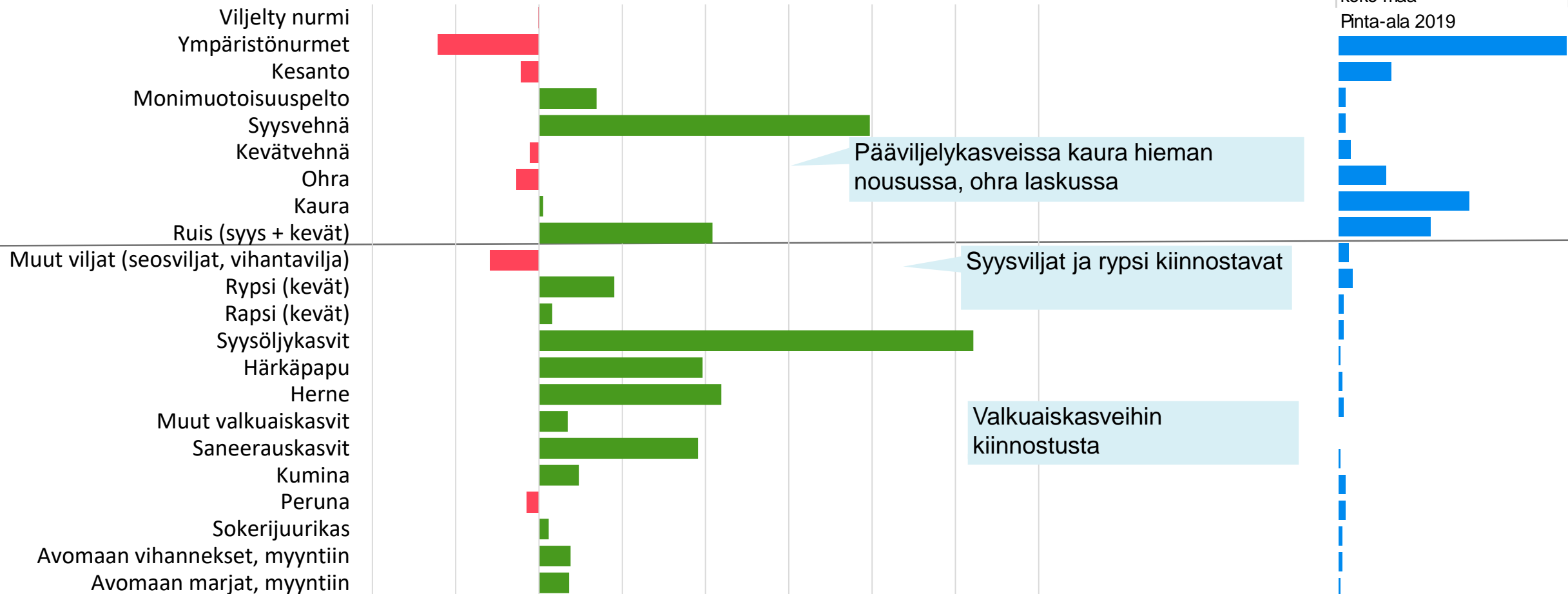
Nurmella alenemaa, erikoiskasveilla nousua pellonkäytössä

Pellonkäytön muutossuunnat 2019→2022; valkuais- ja erikoiskasvit kiinnostavat

KAIKKI tilat, pellonkäytön muutos 2019→2022 (%)

-20% -10% 0% 10% 20% 30% 40% 50% 60%

Pääviljelykasveissa kaura hieman nousussa, ohra laskussa

Syysviljat ja rypsi kiinnostavat

Valkuaiskasveihin kiinnostusta

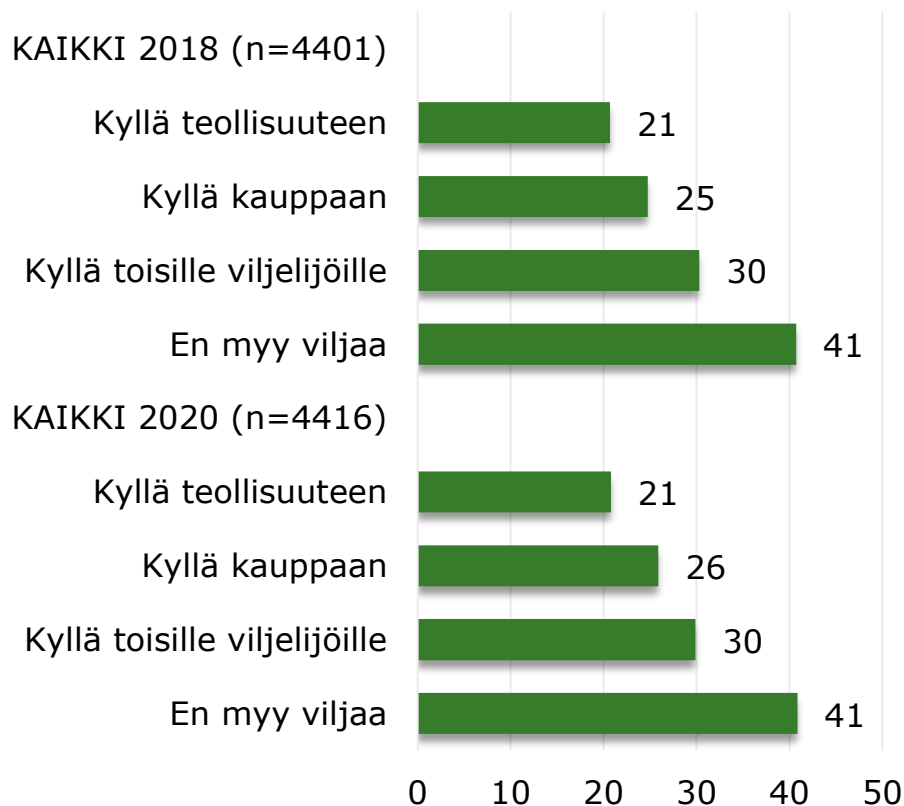
3

Viljaa myyvien tilojen profiili

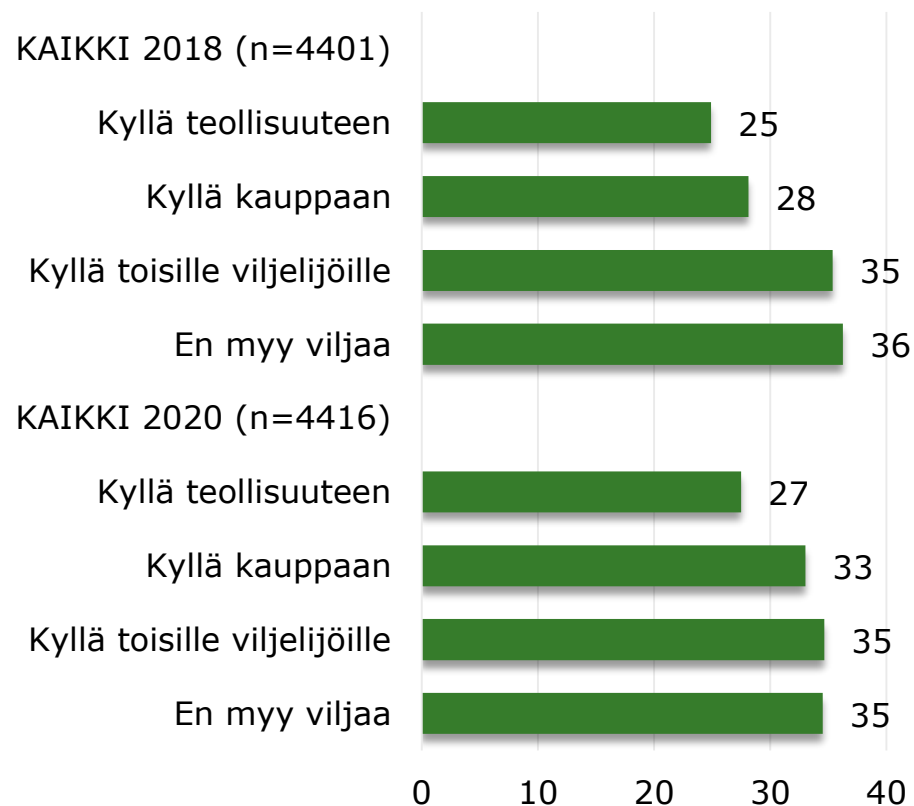

Noin 60 % maataloista myy viljaa ja jatkossa yhä useammalla myyntiaikeita

Viljan myynti nykyisin, %

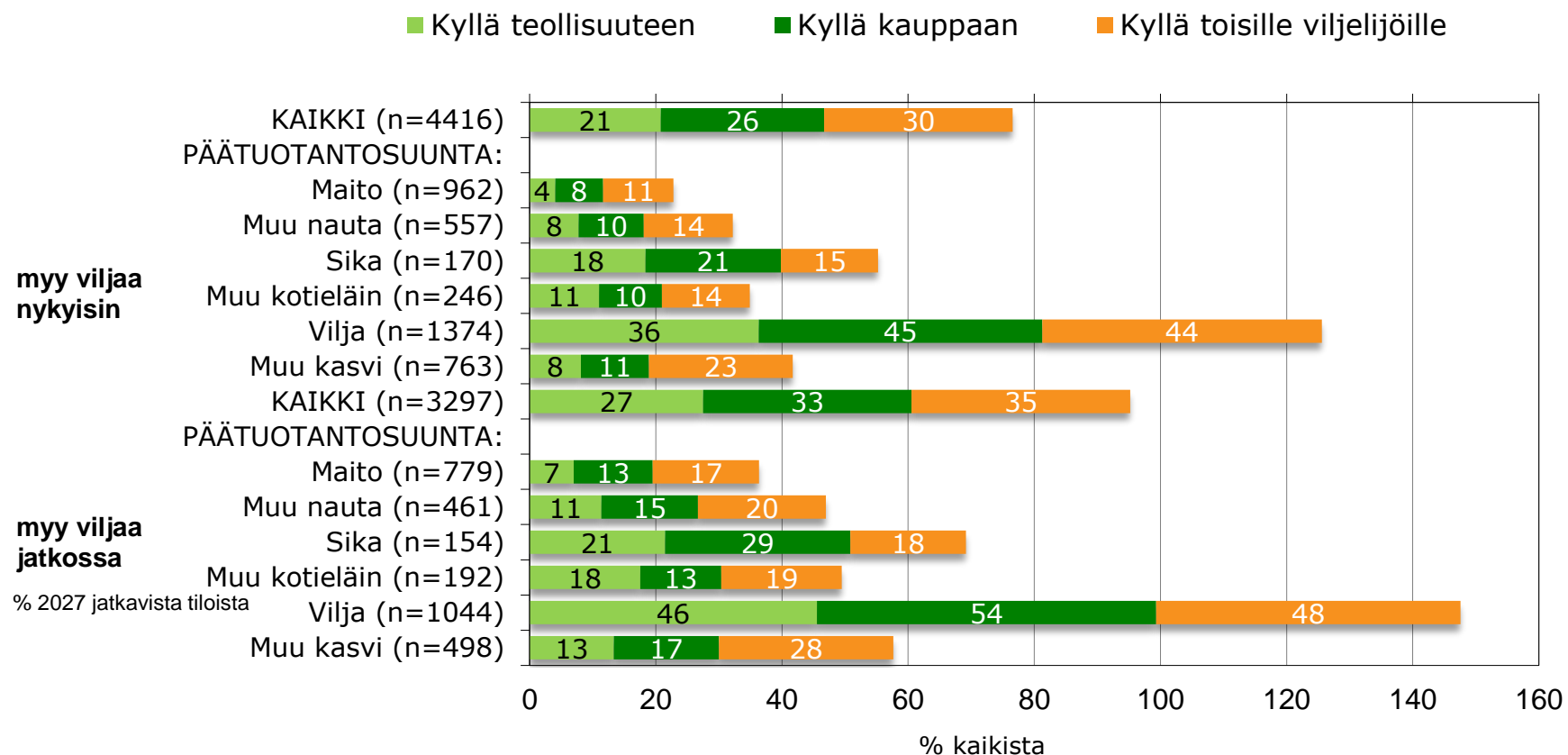
Viljan myynti nykyisin, %

tuotantoa vähintään 5 vuotta jatkavat tilat

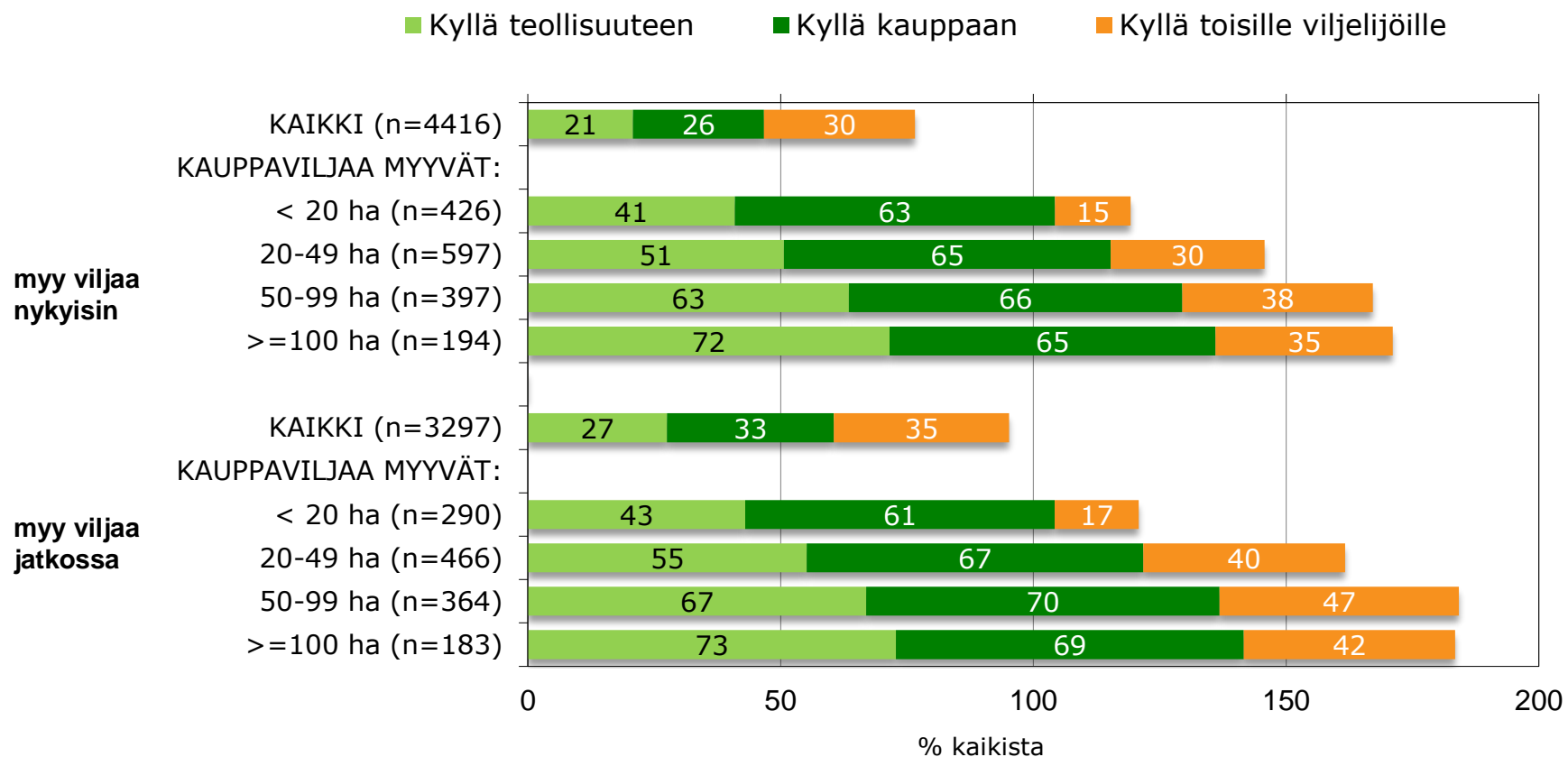
Myös kotieläintiloilla jatkossa lisääntyvää viljan myyntiaietta

Viljamyynni nyt ja jatkossa

Viljan myyminen, kauppaviljaa myyvät tilat

Viljanmyynti nyt ja jatkossa

■ Suuret kauppaviljaa myyvät tilat myyvät jatkossa enemmän myös toisille viljelijöille

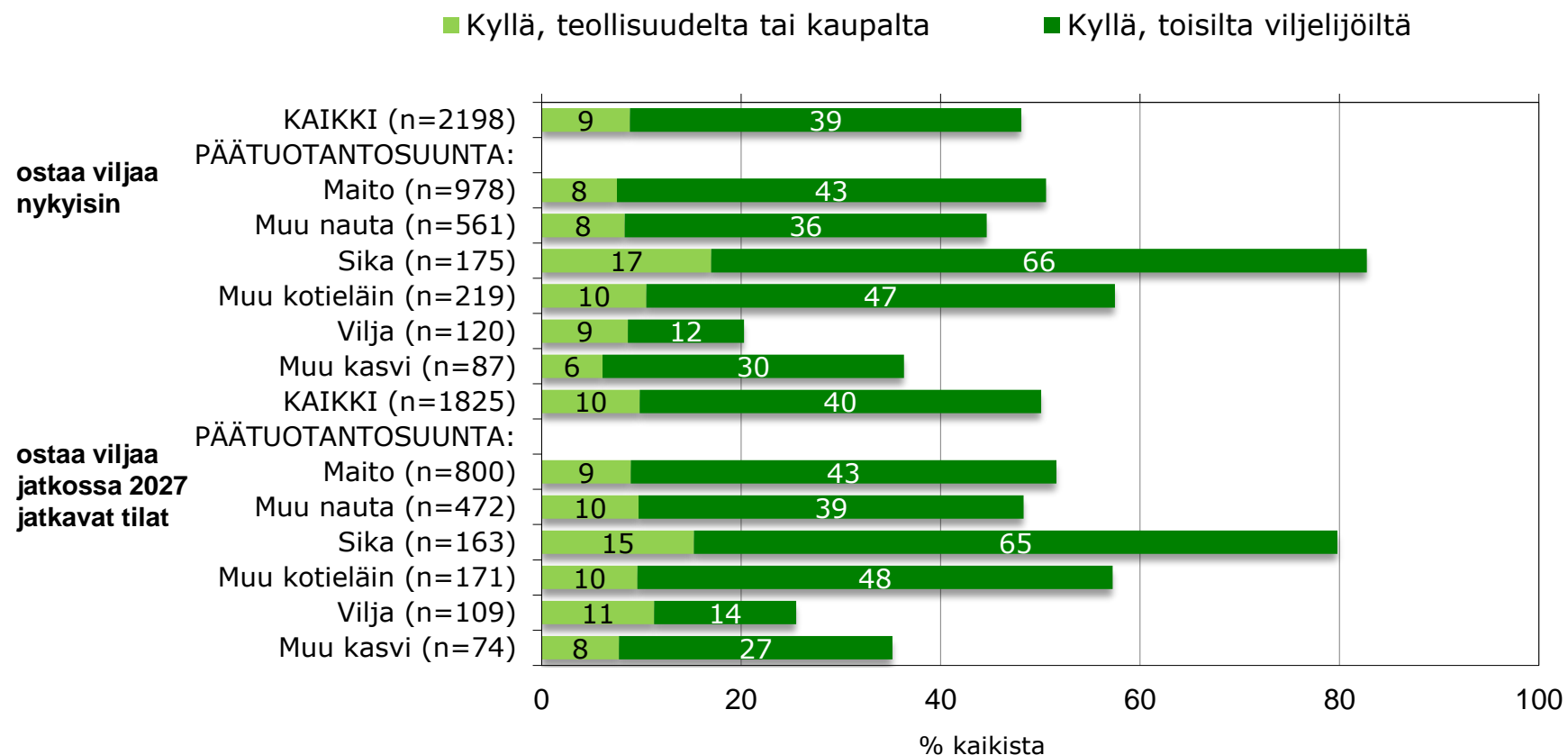
Kauppaviljaa myyvien tilojen rakenne v. 2019 peltoalan mukaan 40 % tiloista, 68 % vilja-alasta

Kauppaviljaa myyvät Vilja-ala	Tilalkm.	Osuus tiloista	Vilja+ök-ala, 1000 ha	Osuus Vilja+ök- alasta
< 20 ha	6 220	33 %	70	9 %
20-49 ha	7 130	38 %	220	29 %
50-99 ha	3 960	21 %	260	34 %
>=100 ha	1 450	8 %	220	29 %
Yhteensä	18 760		770	
Osuus tiloista	40 %			
Osuus kokonaisvilja-alasta			68 %	

Yli 50 ha vilja- ja öljykasviaalaa omaavilla kauppaviljaa myyvillä tiloilla (n. 5400 tilaa) on noin 480 000 ha vilja- ja öljykasviaalaa (42 % koko maan vastaavasta pinta-alasta)

Viljan ostamisessa ei suuria muutoksia lähivuosina

Viljan ostaminen nyt ja jatkossa

Isoilla viljatiloilla erityisesti syysviljojen satotaso selvästi suurempi kuin pienillä viljatiloilla

Kauppaviljaa myyvät; vilja + öljykasviala ja tilan keskimääräinen satotaso, kg/ha

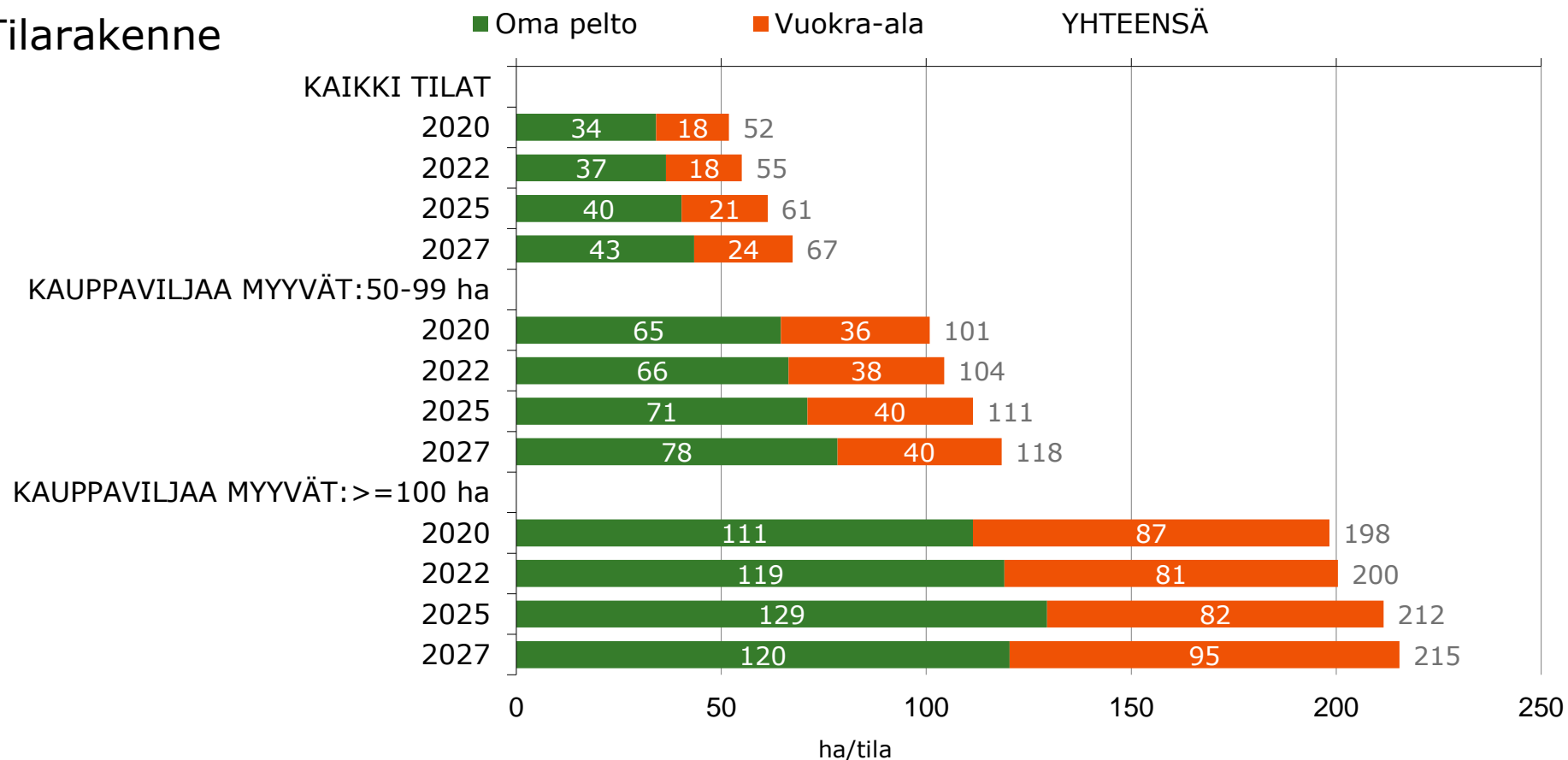
	Kaikki	< 20 ha	20-49 ha	50-99 ha	>=100 ha
Ruis	4 400	3 900	4 300	4 700	5 200
Syysvehnä	5 300	4 700	5 100	5 500	5 500
Kevätvehnä	4 400	4 000	4 200	4 500	4 800
Ohra	4 200	3 900	4 400	4 400	4 700
Kaura	4 000	3 700	4 200	4 500	4 800
Rypsi	1 400	1 400	1 400	1 300	1 600
Rapsi	1 700	2 000	1 500	1 500	2 000
Härkäpapu	2 200	2 100	2 200	2 300	2 000

Syysviljoissa suurin ero satotasoissa tilakoon suhteen

Ei suurta eroa

Tiloilla noin kolmannes vuokrapeltoa, suurimmilla viljaa myyvillä tiloilla reilut 40 %

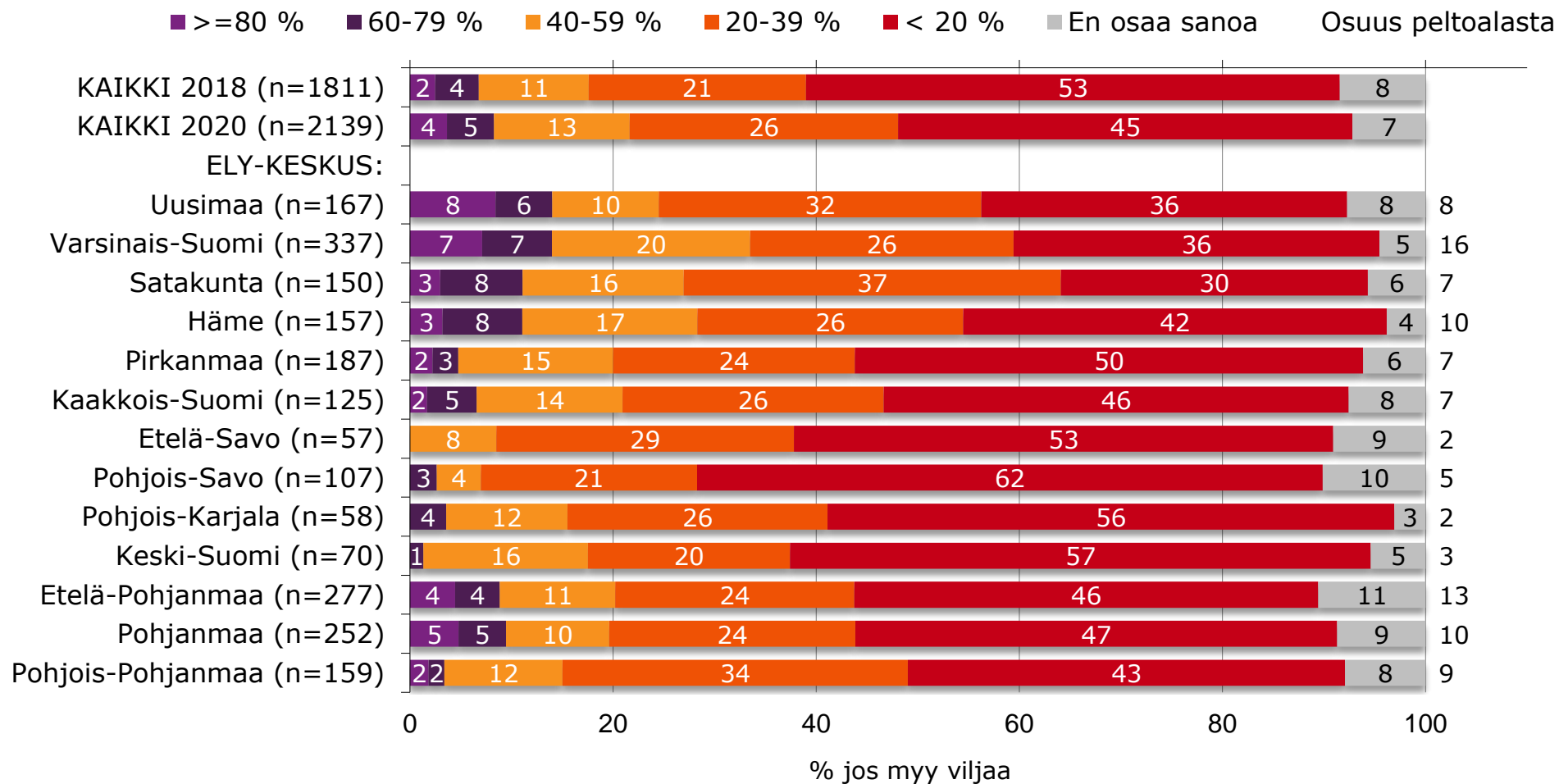
Tilarakenne

Kauppaviljaa myyvät; vilja + öljykasviala

Kasvinmyyntitulojen merkitys henkilökohtaisista tuloista ELY-keskuksittain

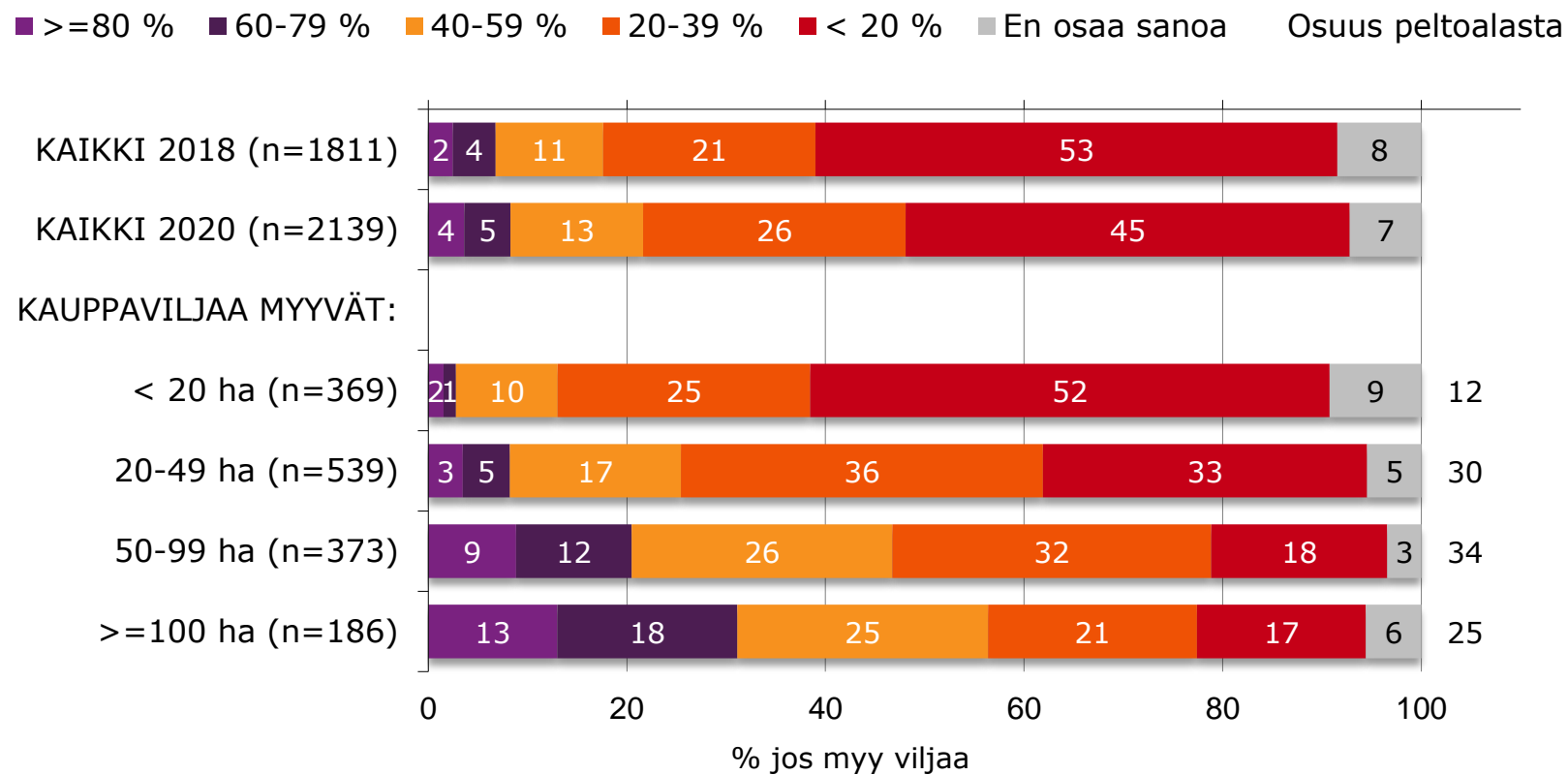
Mikä on vilja- ja öljykasveista saatavan myyntitulon merkitys henkilökohtaisessa tulonmuodostuksessanne?

Kasvinmyyntitulojen merkitys henkilökohtaisista tuloista

- harvalle viljaa myyvälle tilalle viljatulot muodostavat pääosan henkilökohtaisista tuloista

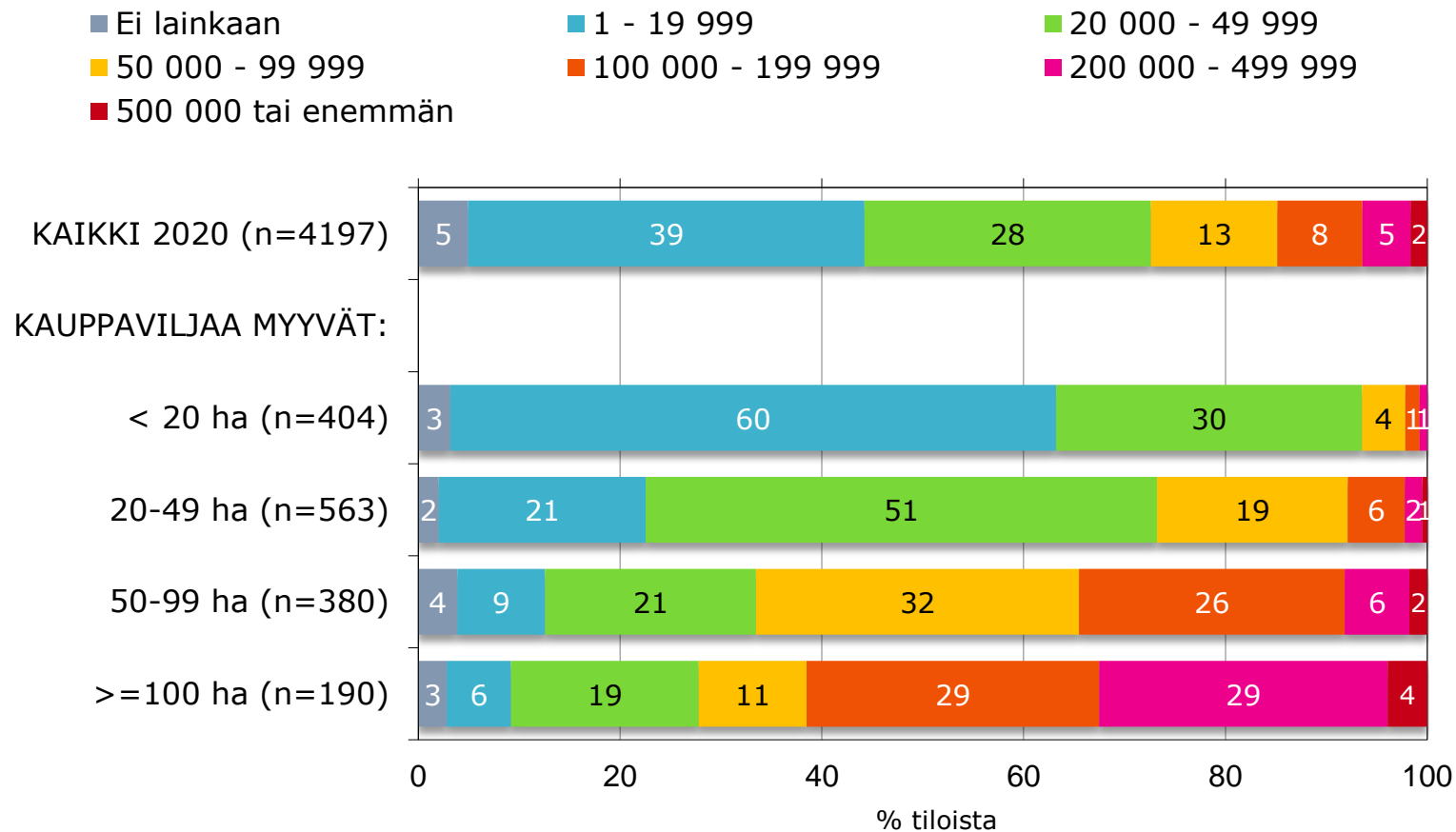
Vilja- ja öljykasvien myyntitulon merkitys henkilökohtaisessa tulonmuodostuksessa

Tulot maataloudesta

Miten henkilökohtaiset bruttotulonne jakautuivat viime vuonna eri tuloerien suhteen (euroa)? : Maatalous (myyntitulot+tuet)

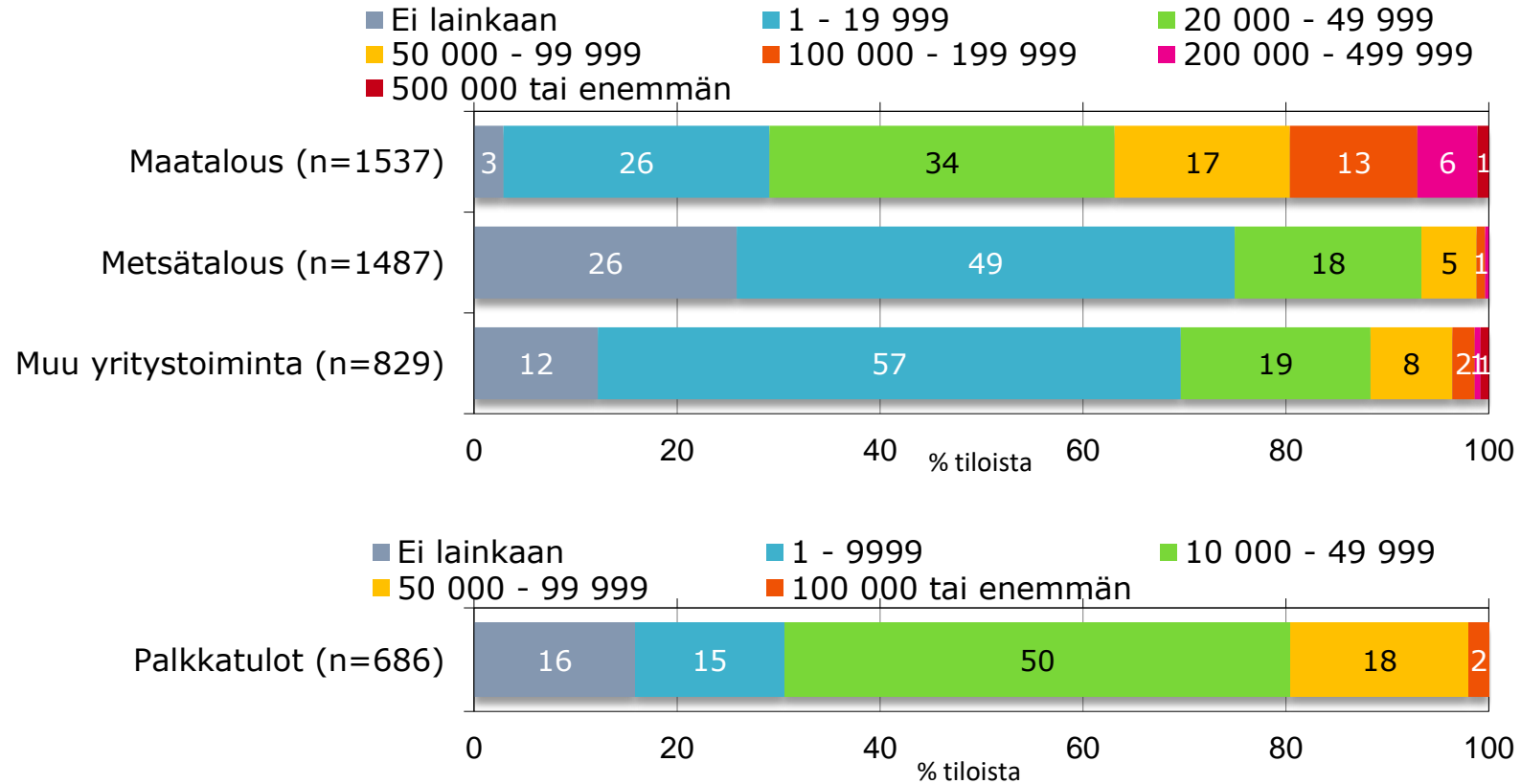
Tulot: Maatalous (myyntitulot+tuet), €

Tulot eri tulolähteistä: Kauppaviljaa myyvät tilat

Miten henkilökohtaiset bruttotulonne jakautuivat viime vuonna eri tuloerien suhteen (euroa)? :

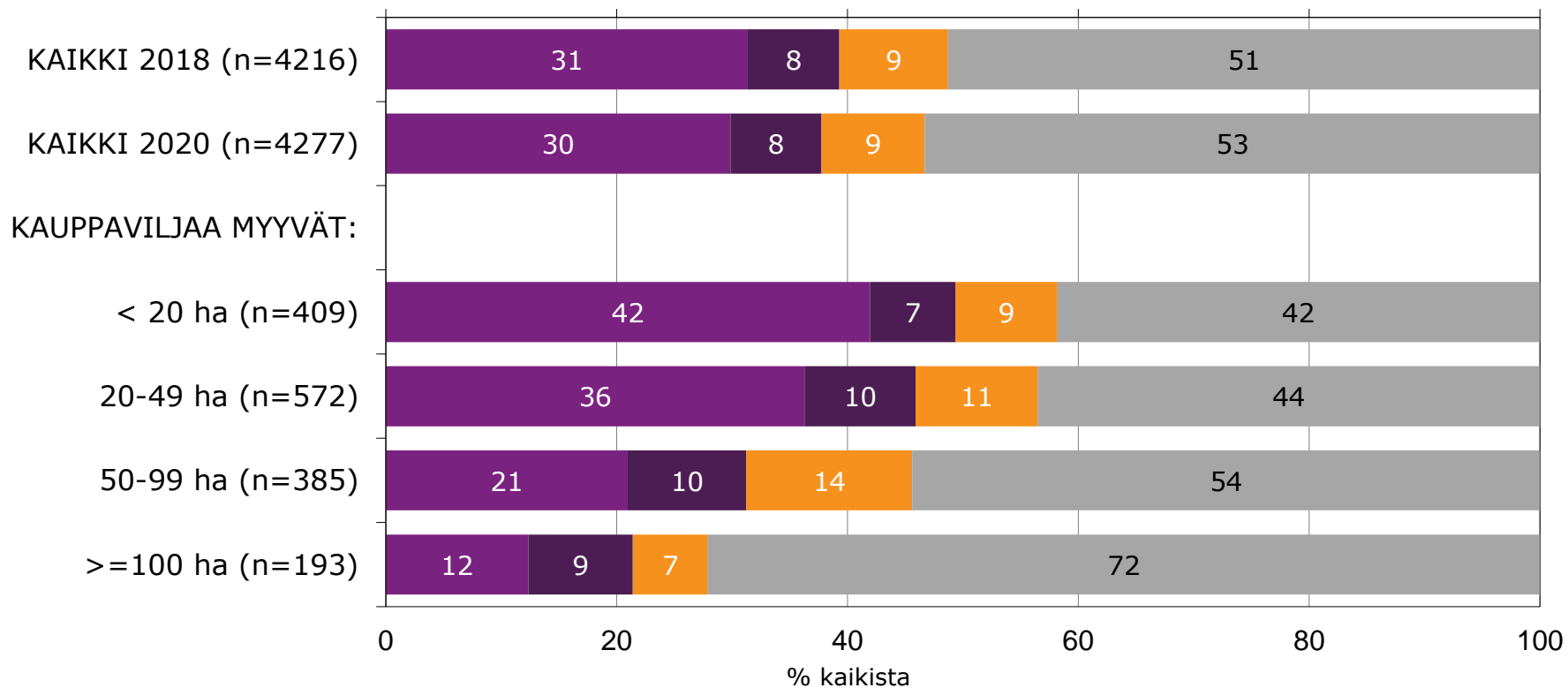
Tulot eri tulolajeittain, €

Pienet viljatilat usein osa-aikaisia ja työssäkäynti tilan ulkopuolella yleistä

Työssäkäynti tilan ulkopuolella

■ Kyllä, täysipäiväisesti ■ Kyllä, osa-aikaisesti ■ Kyllä, satunnaisesti ■ Ei

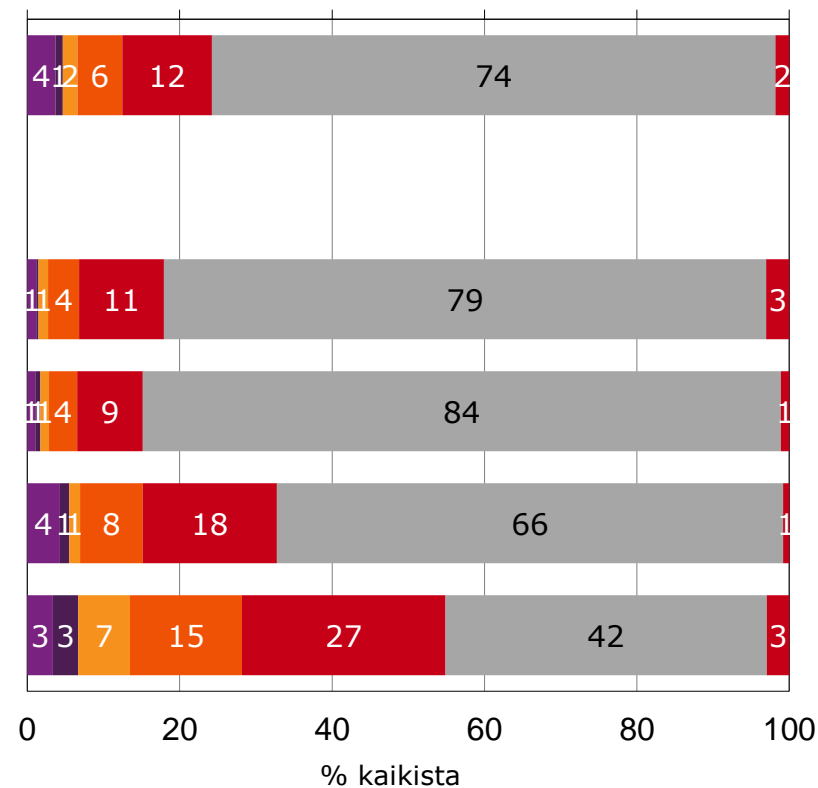
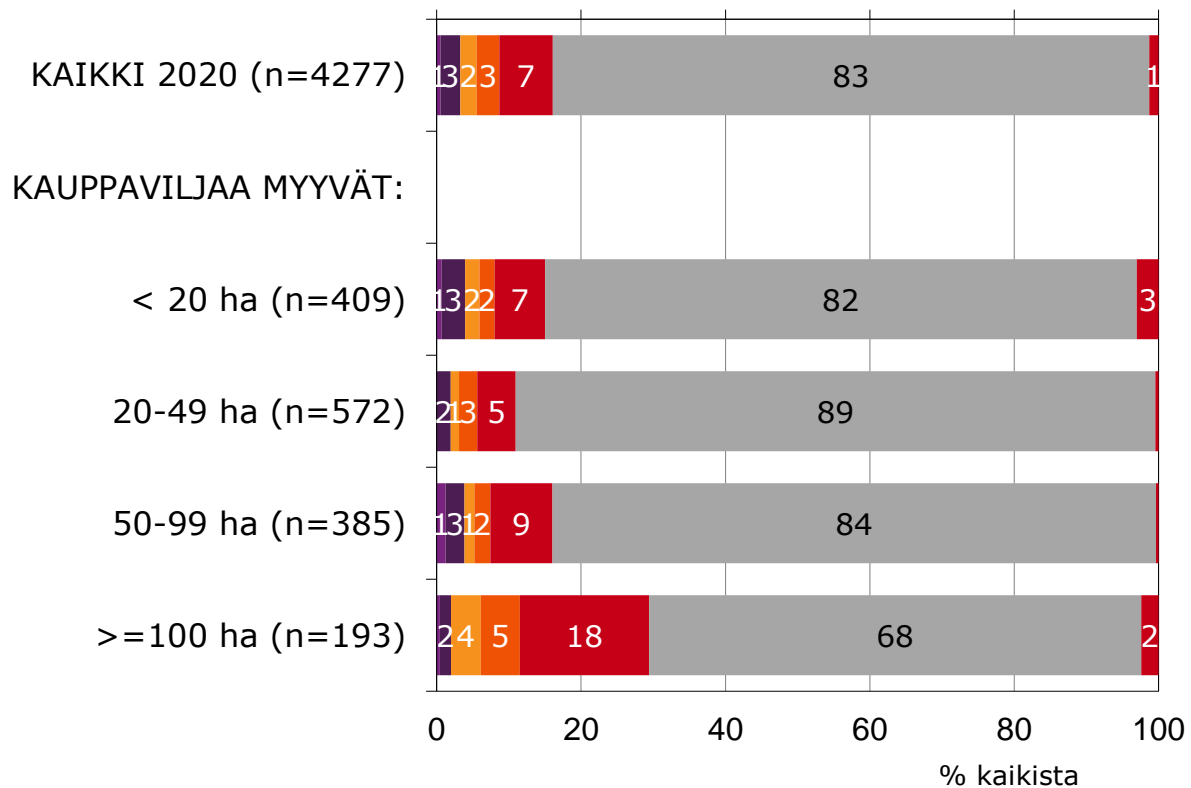

Isoilla viljaa myyvillä tiloilla käytetään lisätyövoimaa ja varsinkin sesonkeina

Ympärivuotisia työntekijöitä

Sesonkiajan työvoimaa

■ 5 tai useampi ■ 4 ■ 3 ■ 2 ■ 1 ■ Ei yhtään ■ En osaa sanoa

Työvoimatarve vaihtelee tuotantosuunnan mukaan

- erikoiskasvitiloilla paljon sesonkityövoimaa

Ympäri vuotisia työntekijöitä

Sesonkiajan työvoimaa

